

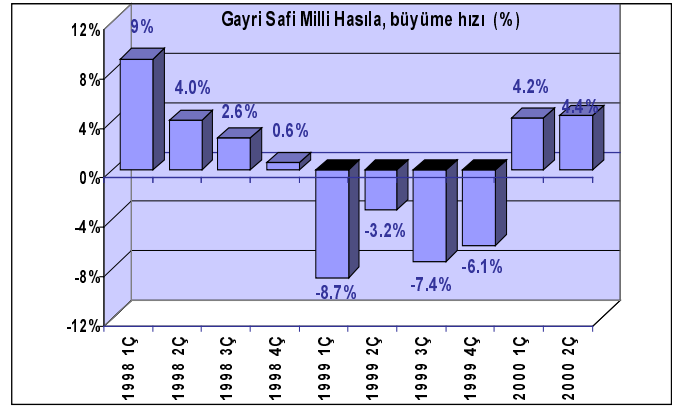

GSMH

31 Ağustos 2000

Büyüme devam ediyor...

DİE, 2000 yılının ikinci üç aylık dönemine ilişkin, gayri safi milli hasıla (GSMH), harcama yöntemiyle hesaplanan gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) ve gelir yöntemi ile hesaplanan 1999 yılı GSYİH sonuçlarını açıkladı. Bu verilere göre, yılın ikinci çeyreğinde **GSMH'nın** 1999 yılının aynı dönemine göre, sabit fiyatlarla, **%4,4 artarak 28,025 milyar TL** olurken, ilk çeyrekte evvelki senenin aynı dönemine göre, %4.2 artmıştı. Yılın ikinci 3 aylık döneminde **GSYH'nin** gelişme hızı ise, geçen yılın eş dönemine göre **%5,8** olurken, **ilk 3 aylık dönemde %5,6** olarak gerçekleşti. Yandaki grafikten de görüldüğü üzere, 1999 yılında ekonomide daralma yaşanmıştı. Fakat geçen yılın son aylarından itibaren istikrar programının disiplinli uygulanması, **GSMH'nın geçen sene ikinci çeyrekte** büyümesini sağladı.

%3.2 düşüş yaşarken, bu yıl aynı dönemde **%4.4**

Altı aylık dönemin ikinci yarısında, sektörlerin geçen sene aynı döneme göre gelişimlerine bakıldığında, **Tarım** sektöründeki gayri safi katma değer gelişme hızı **%2,3** oldu. **Sanayide** büyüme bu dönemde **%4** olarak gerçekleşirken, **Hizmet sektörü**, bu yılın ikinci üç aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre, sabit fiyatlarla **%3,8** büyüdü. Madencilik ve Taşocaklığı sektörü gelişim hızı %5, Elektrik ve Su Kesimi ise, %8,9 oldu. Bahsi geçen dönemler karşılaştırıldığında, **inşaat sektöründe toplam %1,3'lük büyüme** yaşanırken, **Kamu kesiminde katma değer %15,7 artış gösterdi**, **Özel kesimde ise %6 oranında daralma** yaşadı. Öte taraftan, **ticaret %10,6**, Ulaştırma ve Haberleşme %53,4 ve serbest meslek ve hizmetler %4,4 büyüme gerçekleştirdi. Bu yılın ikinci üç aylık döneminde Kar amacı olmayan kuruluşlar, geçen sene aynı döneme göre %0,4 daralırken, Serbest meslek ve hizmetlerde %4,4 büyüme yaşandı.

Tarım sektörü yılın ilk çeyreğinde, geçen sene aynı döneme göre **%0.4** büyüdü, **ikinci çeyrekte** hızını artırıp **%2.3 artış** gösterdi. Bu gelişmenin **mevsimsellikten** kaynaklanma ihtimali kuvvetli. Bu arada, Çiçilik kesimi üretimi %2.1 artarken Hayvancılık kesimi üretimi %3 düşüş kaydetti. Buna karşılık, hayvancılık ve çiçilikte üretim masraflarının %1.4 azalmasıyla, bu alt grupta katma değer, ikinci çeyrekte önceki seneye göre %1.7 artış göstererek 2.159 trilyon TL'ye ulaştı. Çiçilik ve hayvancılık, ikinci çeyrekte, tarım sektörü katma değerinin %92'sini oluşturdu. Öte taraftan, Tarım sektöründeki diğer alt gruplarda (Ormancılık ve Balıkçılık) büyüme sırasıyla %8.2 ve %4.4 olarak gerçekleşti.

2.Ç'00/2.Ç'99	Sabit Fiyatlar (%)		
	1. Dönem	2. Dönem	Toplam
Sektörler			
Tarım	0.4	2.3	1.7
Sanayi	2.8	4	3.5
İnşaat	-2.5	1.3	-0.4
Ticaret	10.1	10.6	10.4
Ulaşt.+Haberl.	5.7	3.4	4.5
Mali kuruluşl.	0.8	3.1	2
Konut sahipliği	-1	-1.1	-1
Serb. meslek ve Hizm.	4	4.4	4.2
Devlet Hizmetleri	2.2	2.1	2.2
Kar amacı olm. kuruluşl.	0.7	-0.4	0.1
İthalat vergisi	32.5	26.3	29.2
GSYH	5.6	5.8	5.7
GSMH	4.2	4.4	4.3

Sabit fiyatlarla(trilyon TL)	2.Ç'00	Büyüme (%)
Çiçilik ve hayvancılık		
Çiç+hayv. GS katma değeri	1.795.3	1
Tarım sanatları katma değeri	363.8	9.0
Toplam katma değer	2.159	1.7
Ormancılık		
Orm. Kesimi katma değeri	90.9	8.2
Balıkçılık		
Balıkç. Kesimi GS katma değeri	84.5	4.4
Tarım sekt. GS katma değeri	2.334.4	2.3

İmalat sanayinde büyümeyi özel sektör körükledi...

Bu yıl ikinci çeyrekte, **Toplam imalat sanayi**, geçen yıl aynı döneme göre **%3,8 artış** gerçekleştirirken, **kamu kesimi %18,1 oranında küçüldü**, **özel sektör ise %10,9 düzeyinde** büyüdü. Toplam imalat sanayi içinde %78.8 paya sahip olan Özel sektörünün %10.9 oranın büyümesiyle Kamu sektöründe gerçekleşen %18'e varan daralmanın olumsuz etkisini önlediği görülmektedir. Bunun yanında Kamu kesimine ait rafinerilerin 17 Ağustos depreminde zarar görmesinden dolayı, bu yılın ikinci çeyreğinde Petrol rafinerilerinin üretiminde, geçen sene aynı döneme göre %27,1 düşüş yaşandı. Taşıt araçlarında ise artan talep doğrultusunda üretim, önemli ölçüde artış gösterdi.

Sanayi grupları	üretim artış hızı	
	Kamu (%)	Özel (%)
2.Ç'00/2.Ç'99		
İmalat Sanayi Topl.	-18.1	10.9
Gıda Maddeleri	-30.7	5.4
Petrol Rafinerileri	-27.1	0
Metal eşya sanayi	-14.3	6
Taşıt araçları	-57.4	47

İnşaat sektörünün durumu geçici...

Yılın ilk altı ayında belediyeler tarafından verilen Yapı Ruhsatı yapı sayısında ve Yapı Kullanma İzin Belgesi yapı sayısında, 1999 senesinin aynı dönemine göre sırasıyla %50.2 ve %23.3 azalış oldu. Bunun nedeni, 10 Nisan'da çıkan Yapı Denetim Kuruluşlarının oluşturulmasına yönelik kararnamenin 10 Temmuz'da uygulamaya sokulmasıdır. Bu süre zarfında yeni inşaa edilecek yapı projeleri bekletilmiştir. Bunun sonucunda, ilk altı aylık dönemde inşaat sektörü ciddi bir daralma yaşamıştır. Ancak, Nisan ayından beri bekletilen ruhsatların verilmesi ile sektörün eski halini yeniden alacağı düşünülmektedir.

Oca.-Haz.'00/'99 Değ.(%)	Yapı Ruhsatı	Yapı kulanma belgesi
Yapı sayısı	-50,2	-23,3
Yüzölçümü	-44	-19,6
Değer (milyon TL)	-17,9	17,8
Daire sayısı	-45,8	-14,5

Talepte ve yatırım harcamalarında artış...

Harcama gruplarına bakıldığında, **özel nihai tüketimin GSYH içindeki %71.6'lık payı** ile ilk çeyrekte %4.6 artarken, **ikinci üç aylık dönemde %7'lik artış** gerçekleştirdi. Bunun yanı sıra, **devletin tüketim harcamalarında %12,3 artış** yaşanırken, maaş, ücret ödemelerinin ilk çeyrekte %70.2 iken ikinci çeyrekte %50.8'e gerilemesi personel azaltıldığına işaret etmektedir. Yılın ilk altı ayında Mal ve Hizmet ihracatında, geçen senenin aynı dönemine göre, %11.9 artış kaydedilirken, ithalatta %19.1 artış yaşandı. İkinci çeyrekte en çok artışı **Gayri Safi Sabit Sermaye oluşumunun %19,8** ile gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu kapsamda *kamu sektörü gayri safi sabit sermaye oluşumunu*, geçen yıla göre bu sene ikinci çeyrekte %24.4 arttırırken, toplam harcama grubu içindeki payını %26'a yükseltti. *Özel sektörün sabit sermaye oluşumdaki payı* ilk çeyrekte %86.4 iken, ikinci çeyrekte %73.9'a düştü, yatırımlarının artışı ise geçen seneye göre, *bu yıl ikinci çeyrekte %18.3 arttı*.

2.Ç'00/2.Ç'99	Sabit Fiyatlarla (%)		
	1. Dönem	2. Dönem	Toplam
Harcama grupları			
Özel nihai tüketim harcam.	4.6	7	5.8
Devletin tüketim harcam.	0.3	12.3	6.9
GS-Sabit Sermaye Oluşumu	10.6	19.8	15.8
Mal ve Hizmet İhracatı	7.4	16.1	11.9
Mal ve Hizmet İthalatı	25	14.5	19.1

1999 yılında, **işgücü ödemeleri** yaklaşık **%78.6 arttı**. Üretim ve ithalat vergileri yaklaşık 10 katrilyon TL'ye ulaştı. Sübvansiyonlar hariç yaklaşık 8,521 trilyon TL'ye ulaşan tutarın artışı ise %54.8 seviyesindedir. **Sabit sermaye tüketiminin 1999** senesi boyunca **düşüş trendinde** olduğu görülmekte, **son üç aylık dönemde ise gelişme hızı %63.3'e** gerilemiş. Sabit sermaye tüketiminin gerilemesini depremden zarar gören işyerlerinin düşük kapasiteyle çalışmak zorunda kalmasına bağlayabiliriz. GSYH'dan diğer kalemler çıkartılarak **bulunan işletme atığı %31.9 artarak** yaklaşık 39,765 trilyon TL'ye ulaştı. 1999 yılında GSYH içindeki faktör payları incelendiğinde işletme açığının %51,4, Üretim ve ithalat vergilerinin %11, Sabit sermaye tüketiminin %6,9 ve işgücü ödemelerinin de %30,7 paya sahip olduğu görülmektedir.

1999 Gelir yöntemiyle GSYH	Değer (milyon TL)	Gelişme Hızı (%)
İşgücü ödemeleri	23,749,549,183	78.6
Sabit serm. tüketimi	5,338,964,754	63.3
Üretim ve ithal. Vergil. (Net)	8,521,227,155	54.8
İşletme atığı	39,765,060,431	31.9
GSYH	77,374,801,523	48.2

Bu raporda yer alan tüm bilgi ve veriler güvenilir olduğuna inanılan, halka açık kaynaklardan alınmıştır. Raporda yer alan bilgilerin doğru ve eksiksiz olması amacıyla gereken tüm dikkat ve özen gösterilmiştir. Bu bilgilerin kullanılması sonucu doğabilecek sonuçlardan, bilgilerdeki eksiklik ya da yanlışlıktan Strateji Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu yayında yer alan görüş ve düşüncelerin Strateji Menkul Değerler A.Ş. yönetimi için hiçbir bağlayıcılığı yoktur.

Bu bilgi ve verilerin amacı, profesyonel yatırımcılara enformasyon vermek olup, kişilerin yatırım kararlarını söz konusu bilgilere bağlı kalmadan verdikleri varsayıdır. Bu nedenle, yayınlanan hiçbir görüş ya da düşünce bir yatırım önerisinde bulunma hedefi ya da adı geçen hisselerin alınıp satılması tavsiyesi niteliğinde değildir. Strateji Menkul Değerler A.Ş.'nin bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri, ortakları, hakkında rapor yazılan şirket ile danışmanlık niteliğinde zaman zaman doğrudan ya da dolaylı olarak birebir ilişkiye girmiş olabilir ya da herhangi bir hisse senedi işlemi gerçekleştirmiş olabilirler.

2000 Strateji Menkul Değerler A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Strateji Menkul Değerler'in izni alınmadan, elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt cihazı veya başka bir yöntemle, bu yayınların bir kısmı ya da tamamının kopyası çıkarılamaz, bilgisayar sistemlerine aktarılamaz.